

Til: AVDELINGSSTYRET

Fra: DEKAN

Saksframlegg ved: Wenche Salomonsen King

Dato: 27.05.04

A 19/04 *Etablering av nytt studium og studieplan i Entreprenørskap i skolen*

(ENTREP130-B) 30 studiepoeng

Vedlegg: Høringsutkast til studieplan i Entreprenørskap i skolen
 Brev til høringsinstansene
 Liste over høringsinstanser
 Forslag til studieplan i Entreprenørskap i skolen

Innledning

Høsten 2003 startet planleggingen av et studium i og om innovasjon og entreprenørskap ved avdelingen. Planen er at et 30 studiepoengs studium skal være ferdig utviklet med oppstart høsten 2004 eller ved årsskiftet 2004-2005.

Begrunnelse for å starte et slikt studium finnes i nasjonale og lokale satsingsområder, formulert i NOU, 2003:16, "I første rekke" og stortingsmelding nr.38. "Den kulturelle skolesekken". I begge disse nevnes entreprenørskap i mange sammenhenger. Ulike typer tverrfaglige prosjektarbeid som L97 vektlegger er nært knyttet til entreprenørskapstenking der en kan nå alle skolefag på en helhetlig måte.

Både i høgskolens Budsjettdokument for 2002-2004 og Strategiske plan finnes flere punkter om entreprenørskap og innovasjon. I budsjettdokument for 2002-2004 står blant annet følgende:

"HiST har ikkje hatt nokon spesiell aktivitet innafor området entreprenørskap i lærarutdanninga. Inngrepet med entreprenørskap er via lærarstudentane sin praksis i grunnskolar som fokusere samarbeid skole/arbeidsliv, til dømes Bispehaugen barneskole og Rosenborg ungdomsskole. Arbeidet vil bli prioritert som ein del av NHS HiST og FORNY HiST."(s.55)

I Strategiske plan for 2000-2010 i kapitlet "En kompetanseressurs for regionen" står følgende:

"Høgskolen i Sør-Trøndelag vil gi innovasjon og entreprenørskap høg prioritet. Høgskolen skal etablere tett kontakt med arbeids- og næringsliv for å utvikle nye tverrfaglige studietilbud og justere eksisterende fagtilbud. Våre studenter skal ha god kontakt med privat og offentlig sektor under utdanningen, blant annet gjennom praksis- og prosjektordninger. " (s. 21)

I kapittelet om strategier er to punkter sentrale:

- Høgskolen skal iverksette et avdelingsovergripende studietilbud innen innovasjon og entreprenørskap.
- Høgskolen skal gjennom sin allmennlærerutdanning styrke fokus på innovasjon og entreprenørskap i grunnskolen.

Ei bredt sammensatt prosjektgruppe utvikla studieplanen for "Entreprenørskap i skolen" Prosjektgruppa møttes tre ganger i løpet av et halvt år og bestod av: Prosjektleder i Ungt entreprenørskap i Fylkeskommunen, Prosjektleder fra Fosen Regionråd som har hatt ansvar for utvikling av elevbedrifter, en grunnskolelærer som har starta flere elevbedrifter, en representant fra HiST AFT og en fra HiST ALT.

Studieplanen har deretter blitt sendt til flere fagseksjoner ved ALT som har bidratt med forslag til endringer og tilføyelser.

Etablering av studiet

Formelt må vi vedta å be Høgskolestyret etablere studiet.

Høringsrunden

Studieplanen ble sendt på høring, både formelt (se vedlagte liste) og uformelt til Høgskolen i Østfold og til Karin Lauve, tidl. ansatt ved Høgskolen i Telemark, nå prosjektleder i NHO, Telemark. Ved fristens utløp var det mottatt svar fra Høgskolen i Bergen uten merknader til uttalelsen, øvrige formelle høringsinstanser har ikke gitt svar. Uformelle uttalelser fra Lauve og representanten fra Høgskolen i Østfold er mottatt og kommenteres som følger:

Lauve (tidligere Høgskolen i Telemark):

Forslag om endring av begrepet basiskompetanse. Dette er endra til *grunnkompetanse* pga kollisjon med basiskompetansebegrepet i kvalitets utvalgets innstilling.

Forslag til tilføyelse til siste pkt. i Overordna mål:

- *entreprenørskap med verdiskaping og verdikjeden, fra naturressurs til næring*

Dette punktet er også med å forklare det vanskelige begrepet Entreprenørskap noe mer.

Forslag om tilføyelse om veiledning:

Dette har vært diskutert underveis i prosessen, men ble ikke med i høringsutkastet. Dette er likevel viktig og foreslås derfor som prikkpunkt under overskriften Metodikk, slik:

- *veiledning og lærerrollen i elevstyrte prosesser*

Høgskolen i Østfold :

Forslag til forklaring av begrepet Pedagogisk entreprenørskap. Vi tar utgangspunkt i denne forklaringen, jfr. vedlegg 2, og foreslår nytt prikkpunkt under overskriften Pedagogisk entreprenørskap som også harmonerer med progresjonsmodellen, slik:

Pedagogisk entreprenørskap

- *arbeidsmåter som fremmer lyst og evne til å ta på seg samfunnsoppgaver*

Begrepet "Entreprenørskap" er vanskelig for mange innen utdanning, og begrepet Pedagogisk entreprenørskap mener vi dekker mer enn utvikling av forretningsplan osv.

Prosjektgruppa har dessuten følgende å tilføye:

I løpet av høringsperioden kom Stortingsmelding nr. 30: "Kultur for læring". Her er Entreprenørskap tatt med under kapittel 4.6.2. Estetiske fag. Følgende sitat er foreslått som tillegg i Innledningen av studieplanen:

Entreprenørskap og innovasjon forutsetter kreativitet og evne til nyskaping sammen med ferdigheter, kunnskap og kapital. (s.44)

I ”Strategi for Entreprenørskap i utdanningen 2004-2008: Se mulighetene og gjør noe med dem”, heter det:

”Entreprenørskap er en dynamisk og sosial prosess, der individer, alene eller i samarbeid, identifiserer muligheter, og gjør noe med dem ved å omforme ideer til praktisk og målrettet aktivitet, det være seg i sosial, kulturell eller økonomisk sammenheng” Definisjonen forklarer hva Entreprenørskap skal være i utdanningen og sentral i forhold til denne nye studieplanen og er derfor foreslått som innledning av studieplanen.

På grunn av de nye sitatene fra Stortingsmelding 30 og Strategi for Entreprenørskap i utdanningen 2004-2008 som er lagt til i Innledningen, er følgende sitat foreslått fjernet: *Høgskolen i Sør-Trøndelag vil gi innovasjon og entreprenørskap i skolen høy prioritert* (Strategisk plan HIST, 2000-2010).

Endringene er gjort i forståelse med alle berørte parter.

Dekan viser til overforstående fremmer følgende

forslag til vedtak:

- 1. Avdelingsstyret ber Høgskolestyret gjøre vedtak om etablering av studiet Entreprenørskap i skolen (ENTREP130-B) 30 studiepoeng.*
- 2. Avdelingsstyret vedtar utkastet til Studieplan for studiet Entreprenørskap i skolen (ENTREP130-B) 30 studiepoeng, og ber om at Høgskolestyret foretar endelig fastsetting av studieplanen*

Fag: ENTREPRENØRSKAP I SKOLEN

Kode: ENTREP130 – B

Studiepoeng: 30

Vedtatt: Vedtatt av Avdelingsstyret i møte juni 2004 (sak A../04)

Studieplanens inndeling:

- 1. Innledning**
- 2. Innhold**
- 3. Organisering og arbeidsformer**
- 4. Vurderingsordning**
- 5. Pensum, kunnskapskilder og hjelpemiddel til eksamen**

1. Innledning

Entreprenørskap i skolesammenheng er en dynamisk og sosial prosess, der individer, alene eller i samarbeid, identifiserer muligheter, og gjør noe med dem ved å omforme ideer til praktisk og målrettet aktivitet, det være seg i sosial, kulturell eller økonomisk sammenheng (Strategi for Entreprenørskap i utdanningen 2004-2008).

Entreprenørskap handler blant annet om holdninger, samhandling, sosial kompetanse, nettverksbygging, ressursforståelse, etikk, miljølære, og skapende prosesser. Elever i skolen skal være deltakere ut fra sine egenskaper på læringsarenaer hvor det settes fokus på elevens tiltakslust og mestring. Det lokale arbeids- og næringsliv er to viktige læringsarenaer.

Praktisk entreprenørskap er et læringsmål som skolen legger stadig mer vekt på. Dette skal bidra til å utvikle personlige egenskaper som kreativitet og evne til initiativ, og gi kunnskaper som er nyttige for senere arbeidsliv. Kunnskap om å starte egen virksomhet bør inkluderes i en slik opplæring av de eldste elevene.

Lærere trenger endrings- og utviklingskompetanse når de skal fornye den pedagogiske virksomheten. De må være åpne for endring og nytenkning når det gjelder kunnskapsinnhold og læringsformer i fagene og i det pedagogiske synet på opplæring. De må kunne se barn og unges utvikling, læring og danning i sammenheng med endringer i samfunnet. Det innebærer kreativitet og læringsstrategier som fremmer entreprenørskap, det vil si evne til å ta initiativ til å starte nye aktiviteter eller virksomheter.

I studiet får studentene erfaringer med entreprenørskap og kunnskaper om samhandling mellom skole og lokalsamfunn gjennom konkret arbeid. Studiet vil fremme forståelse for barn og unges tiltakslust og utvikling ut fra sine ressurser gjennom deltaking i praktisk samarbeid. Gjennom ulike metoder og samarbeidsformer med arbeids- og samfunnsliv vil studiet peke på måter å integrere barn i lokalsamfunnet.

Det blir satt fokus på å lære gjennom å gjøre og være skapende. Kunnskapen utvikler studenten selv, men og i samarbeid med andre studenter og lærere, elever og andre samarbeidsparter.

Innovasjon og entreprenørskap forutsetter åpenhet, dristighet og vilje til å ta en kalkulert risiko ved å bevege seg på nye områder. Dette er en del av vår tids teknologiske utvikling, og kunnskaper om dette er viktige elementer i mange fagområder og virksomheter.

Målsetting

Målet med studiet er å styrke innovasjon og entreprenørskap i grunnskole og videregående skole.

Overorda mål

Gjennom studiet skal studentene utvikle innsikt i og få erfaringer med

- entreprenørskap og skolens rolle som samfunnsutvikler
- entreprenørskap som holdning, metode og fagkompetanse
- entreprenørskap som et gjennomgripende perspektiv i arbeid med fag
- entreprenørskap som arbeidsredskap og metode i elevbedrift og andre typer tverrfaglig prosjektarbeid
- entreprenørskap med verdiskaping og verdikjeden, fra naturressurs til næring

Kunnskapsmål:

Studenten skal utvikle kunnskaper om

- læringsteori, ny lærerrolle, innovasjon og viktigheten av dette i samarbeid mellom grunnskolen og lokalsamfunn
- skapende prosesser, kreativitet, fantasi, idéutvikling og nyskaping
- tilpasset opplæring og inkluderende arbeidsmiljø i arbeid med entreprenørskap

Målgrupper

Studiet er et valgfagtilbud i allmennlærerutdanningen, og et tilbud som videreutdanning for lærere i skoleverket.

2. Innhold

Entreprenørskap handler om evne til å se ressurser og muligheter lokalt og å være nyskapende både i arbeidsliv og samfunnsliv.

Innholdskomponentene i studiet grupperes i disse områdene:

Pedagogisk entreprenørskap

- Arbeidsmåter som fremmer lyst og evne til å ta på seg samfunnsoppgaver
- Entreprenørskap som grunnkompetanse (forretningsplan, strategi, økonomi, markedsføring)
- Entreprenørskap i samfunnsutvikling
- Lokal næringsutvikling og lokaliseringsteori
- Etikk

Metodikk

- Progresjonsmodellen
- Nettverksbygging
- Veiledning og lærerrollen i elevstyrte prosesser
- PBL som metode og ulike former for prosjektarbeid
- Elevbedrift
- Organisasjonsutvikling

Innovasjon og kreative prosesser

- Idéutvikling
- Kreativitet og nyskaping
- Skapende prosess

Læringsteori

- Elevsyn
- Kunnskapssyn
- Læringsstrategier

3. Organisering og arbeidsformer

Studieenheten er organisert som et samlingsbasert og nettbasert tilbud med 4 til 7 samlinger over et helt studieår ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for lærer- og tolkeutdanning. Stor del av studiet foregår mellom samlingene i sjølstudium i tillegg til samarbeid via et Learning Management System (LMS) med innspill fra lærere og medstudenter.

I perioden mellom første og andre samling skal studentene hospitere i arbeids- eller samfunnsliv og skrive refleksjonslogg fra dette oppholdet i tillegg til presentasjon på nettet via for eksempel webkamera eller video. Mellom samlingene blir det ulike samarbeidsprosesser. Hospiteringen som blir særdeles fruktbar, kan utvides til prosjekt i studiet i form av partnerskapsavtale med en eller flere grunnskoler på vegne av bedriften.

Et prosjekt i form av elevbedrift, ungdomsbedrift, studentbedrift, utvida hospitering eller partnerskapsavtale er halvparten av studiet. Avslutning er muntlig eksamen i gruppe ut fra prosjektet knyttet til teori.

Obligatorisk studiedeltakelse

- Ekskursjoner
- Veiledning under arbeidet med prosjektet og mappa
- Framlegg av og respons på gruppearbeid i klassen
- Aktiviteter; blant anna på nettet som krever samhandling studentene imellom
- Utprøving av ulike studentaktive arbeidsformer
- Studievurdering

Nærmere opplysninger om emner og tidspunkter for den obligatoriske studiedeltakelsen blir gitt i de årlige semesterplanene som deles ut i starten av studieåret. Det vises ellers til Regler for frammøte og studiegang ved Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.

4. Vurderingsordning

Obligatoriske arbeidskrav

- En muntlig presentasjon
- En skriftlig refleksjonslogg i etterkant av ei ukes hospitering i bedrift
- Gruppeoppgave presentert i publiseringsmappe på nettet

Semesterplanen vil opplyse nærmere om hvor i studiet de ulike arbeidskravene ligger.

Obligatoriske arbeidskrav vurderes med vurderingsuttrykkene godkjent/ikke godkjent, og teller ikke ved fastsettelse av endelig karakter. Endelig karakter blir ikke gitt før obligatoriske arbeidskrav er godkjent.

Grunnlag for karakterfastsetting

Karakteren i faget fastsettes på grunnlag av to deler som hver teller 50 %.

Del 1. Digital mappe med ulike arbeider utført innenfor ulike områder i faget

Presentasjonsmappa skal vise studentens arbeid og refleksjoner over dette gjennom studieprosessen. Den vurderes helhetlig med vekt på refleksjon på egen bevissthet over konkret arbeid med entreprenørskap i grunnskolen.

Del 2. Muntlig prøve i gruppe med individuell karakter ut fra gruppeprosjektet

Både del 1 og del 2 må være bestått for å få karakter i faget. Ved fastsetting av endelig karakter er del 1 utslagsgivende.

5. Pensum, kunnskapskilder og hjelpemiddel til eksamen

Alle semesterplaner skal ha foreløpige pensumlister ved studiestart. Mindre justeringer av den foreløpige pensumlisten kan gjøres etter samråd med studentene. Endelige pensumlister og hjelpemidler til eksamen skal fastsettes av dekan senest 2 måneder før avsluttende eksamen i faget.